

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní JUDr. Janou Kubenovou v právní věci žalobkyně **O.B.**, nar.,,,, státní příslušnost ..bytem .., proti žalovanému **Ministerstvu vnitra České republiky**, odbor migrační a azylové politiky, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20.9.2011, č.j. ...

t a k t o :

I. Rozhodnutí Ministerstva vnitra ČR, odbor azylové a migrační politiky ze dne 20.9.2011, č.j. ... **se z r u š u j e** pro vady řízení a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Ve včas podané žalobě žalobkyně uvedla, že dne 8.9.2011 podala žádost o udělení mezinárodní ochrany v ČR ve smyslu § 10 odst. 1 a 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o azylu). Dne 26.9.2011 nabylo právní moci rozhodnutí, dle kterého byla žádost žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany dle § 16 odst. 1 písm. f) zákona č. 325/1999 Sb., zamítnuta.

Žalobkyně se domnívá, že v předcházejícím řízení o udělení azylu jako jeho účastnice byla zkrácena na svých právech a proto podává v zákonné lhůtě žalobu ve smyslu § 32 odst. 1 zákona o azylu. Rozhodnutí žalovaného napadala v celém rozsahu jeho výroku. Domnívá se, že žalovaný v předchozím řízení o udělení azylu porušil ust. § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen správní řád), neboť nezjistil stav věci způsobem, o němž nejsou významné pochybnosti, a v rozsahu, který je nezbytný vzhledem ke konkrétním okolnostem případu (§ 2 odst. 4 správního řádu). Dále žalovaný porušil ust. § 12 resp. § 14 a) zákona

o azylu, neboť žalobkyně se domnívá, že splňuje zákonné podmínky pro udělení azylu stanovené v § 12 zákona o azylu, resp. podmínky pro udělení doplňkové ochrany stanovené v § 14 a) zákona o azylu. Domáhala se proto toho, aby Krajský soud v Brně vydal rozsudek, kterým napadené rozhodnutí žalovaného ze dne 20.9.2011 č.j. zruší a věc vrátí žalovanému k dalšímu řízení.

Žalobu pak na výzvu soudu doplnila tak, že porušení § 3 správního řádu spatřuje v uvedené skutečnosti:

Při pohovoru opakovaně popisovala, že je vydírána a že je jí vyhrožováno smrtí. Je jí známo, že členové skupin pohybujících se mimo legální sféru znají způsoby, jak své pohrůžky splnit. Z obav o svůj život se rozhodla opustit vlast. Žalovaný tvrzení žalobkyně řádně nevyhodnotil, nezabýval se jimi ani samostatně, ani v kontextu všeobecné situace na Ukrajině. Žalovaný si pro své rozhodnutí neobstaral dostatečné podklady, z nichž by mohl vyvodit nedůvodnost obav žalobkyně. V této věci poukázal na rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 31.5.2006, č.j. 55Az 92/2005 – 42, ve kterém bylo judikováno: „Je-li např. o zemi původu žadatele známo, že stav dodržování lidských práv je špatný, pak tyto skutečnosti musí správní orgán zohlednit..., a to ve prospěch žadatele o azyl“.

Aby pronásledování bylo relevantní z pohledu udělení azylu, je třeba, aby bylo určitým způsobem přičitatelné státu, jehož je cizinec státním občanem, nebo státu posledního trvalého bydliště v případě osoby bez státního občanství. Aby bylo možno zjistit, jakým způsobem je tuto přičitatelnost možno určit, je nutno opět konzultovat především Úmluvu o právním postavení uprchlíků a zákon o azylu. Podle čl. 1A2 Úmluvy, je třeba za uprchlíka považovat každou osobu, která je pronásledována pro jeden z pěti důvodů v ní vyjmenovaných (rasa, náboženství atd.), pokud *„je neschopna přijmout, nebo vzhledem ke shora uvedeným obavám (z pronásledování) odmítá ochranu své vlasti“*. Obdobně řeší problém i zákon o azylu, § 2 odst. 8 který říká, že za pronásledování se považují určité typy jednání (viz. výše), *„pokud jsou prováděna, podporována či trpěna úřady v (daném) státě (...) nebo pokud tento stát není schopen odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním“*.

Dle žalobkyně z výše uvedeného znění lze tedy dovodit, že stát nemusí být přímým autorem pronásledování a že pro udělení azylu stačí pasivní účastenství státu v pronásledování, přičemž samotné pronásledování může být vykonáváno jednotlivci či skupinami na státu nezávislými a státem nekontrolovanými. Je lhostejné, z jakého důvodu státní moc pronásledování trpí, či z jakého důvodu není schopna ochrany před takovým jednáním zajistit. Zákon ani Úmluva nevyžaduje existenci volní nebo vědomostní složky v pasivním chování státu. Pokud stát není schopen zajistit ochranu z důvodu, že na to nemá dostatek finančních, technických či jiných prostředků nebo proto, že se o pronásledování nedozví a dokonce z objektivních důvodů (např. pro úplné přerušení spojení s oblastí) dozvědět ani nemůže, není toto pronásledování o nic méně způsobilé pro udělení azylu. Této interpretaci odpovídá také použití termínu *„nejsou schopny“* zajistit ochranu v § 2 odst. 8 zákona o azylu.

Ochrana domovským státem je tak v žalobkynině případě nedostatečná, neboť stát není schopen ukončit nezákonné jednání ze strany policie a garantovat žalobkyni ochranu jejich základních lidských práv. Doufá, že všechny tyto skutečnosti budou soudem patřičně zohledněny a bude ji v ČR v souladu s § 12 písm. b) zákona o azylu azyl udělen.

V případě, že soud nespátří v jejím případě naplnění podmínek pro udělení azylu, žádá o udělení doplňkové ochrany. Dle § 14 a) zákona o azylu stanovuje podmínky udělení doplňkové ochrany následovně:

- 1) *Doplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odst. 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.*
- 2) *Za závažnou újmu se podle tohoto zákona považuje*
 - a) *uložení nebo vykonání trestu smrti,*
 - b) *mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu,*
 - c) *vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu nebo*
 - d) *pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky ČR.*

Dále uvedla, že odůvodnění rozhodnutí žalovaného není v souladu s ust. § 68 odst. 3 správního řádu, neboť neobsahuje předepsané zákonné náležitosti, v souvislosti s 3 § 16 odst. 2 zákona o azylu. Odůvodnění napadeného rozhodnutí nevyvrací tvrzení žalobkyně a nevypovídá se s nimi, v rozporu s ust. § 68 odst. 3 správního řádu. Správní orgán se rozhodl podřadit tvrzení žalobkyně automaticky pod ust. § 16 odst. 2 zákona o azylu. Žalobkyně se domnívá, že aplikace tohoto ustanovení je chybná. Správní orgán měl zohlednit tvrzení žalobkyně, tedy její obavy o život v případě návratu. V její zemi je důsledkem její práce současné vydírání ze strany několika osob. Tito lidé zneužili její situaci, aby jí hrozili fyzickou likvidací. Domnívá se, že obavy o život jsou do té míry závažné, že není akceptovatelné, aby se jimi správní orgán žádným způsobem nezabýval. Domnívá se, že splňuje kritéria vyjmenované v § 12 resp. § 14 a) zákona o azylu.

Žalovaný popírá oprávněnost žaloby a nesouhlasí s ní, neboť neprokazuje nezákonnost rozhodnutí. Obavy žalobkyně z jednání věřitelů nepředstavují pronásledování ani ohrožení vážnou újmu ve smyslu zákona o azylu. Potíže se soukromými osobami byly motivovány

ekonomickými důvody, způsobenými neschopností žalobkyně, nebyly zapříčiněny důvody pro azylové řízení významnými, tedy pronásledováním z důvodu rasy, pohlaví, národnosti, náboženství, příslušnosti k určité sociální skupině či pro zastávané politické názory. NSS již opakovaně vyslovil (např. ve svém rozsudku č.j. 8Azs 12/2011 – 79 ze dne 27.9.2011), že ekonomické potíže v zemi původu a obavy z věřitelů související s neuhrazením dluhu, nejsou relevantními důvody z hlediska zákona o azylu. Z úřední činnosti správního orgánu, jakož i soudu, je známo, že na Ukrajině existují instituty, kterých mohou občané využít a domáhat se ochrany svých práv. Žalobkyně však žádné takové možnosti nemohla využít. Žalovaný má tedy za to, že rozhodl na základě náležitě zjištěného skutkového stavu věci, neshledal však důvodnost aplikace jiného ustanovení než ust. § 16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu, neboť žalobkyně neuvedla žádné skutečnosti svědčící o tom, že by mohla být vystavena pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že jí hrozí vážná újma podle § 14 a) zákona o azylu. Odůvodnění napadeného rozhodnutí je zcela v souladu s ust. § 68 odst. 3 správního řádu, žalovaný vyslovil všechny závěry, jakož i úvahy, jimiž byl při vyslovování závěrů veden. Námitky vztahující se k § 16 odst. 2 zákona o azylu nejsou relevantní, neboť dle tohoto ustanovení nebylo rozhodováno.

Ze správního spisu bylo zjištěno, že dne 8.9.2011 podala žalobkyně žádost o udělení mezinárodní ochrany. V ní uvedla, že když odcestovala na Ukrajinu v roce 2007, hledala tam nějakou práci. Žila u matky, která ji živila. Práci se jí ale nepodařilo najít, proto zkusila podnikat. Půjčila si peníze od soukromým osob. Po roce je po ní chtěly vrátit, žalobkyně však neměla jak je vrátit. Když už byla v ČR, tak jí začaly po telefonu z Ukrajiny vyřizovat, že má manžela na hřbitově a když peníze nevrátí, že tam na ní u manžela „čeká místo“. Takto jí začaly vyhrožovat v roce 2010. Dále má v ČR rodinu, má zde vazby, chce zde zůstat. Na Ukrajinu se kvůli výhružkám vrátit nemůže, nemá prostředky na splacení dluhu. Azylové důvody pak rozvedla v protokolu o pohovoru k udělení žádosti o mezinárodní ochranu ze dne 13.9.2011, když uvedla, že svou vlast naposledy opustila v únoru roku 2000 a jela přímo do ČR. V ČR byla však již v dřívější době, kdy byla žadatelkou o azyl a v červenci roku 2011 bylo azylové řízení ukončeno tak, že NSS její stížnost odmítl. Na dotaz, z jakého důvodu se nyní rozhodla znovu podat žádost o mezinárodní ochranu uvedla, že je to kvůli jejímu podnikání. Na Ukrajině v roce 2008 rozjela podnikání, protože nemohla najít práci a nechtěla, aby jí živila matka. Do podnikání si půjčila peníze od soukromých osob, protože banka ji půjčku zamítla. Protože se v tom roce seběhlo více událostí, zemřel jí otec, podnikání nevěnovala moc pozornosti, takže její podnik zkrachoval. Nyní jí věřitelé začali vyhrožovat a chtějí své peníze zpět. Splatnost půjček od soukromých věřitelů byla na konec roku 2009 a počátek roku 2010. Věřitelé ji začali obtěžovat a žádali vrácení peněz na počátku roku 2010. Zatím ještě nic z půjček nesplatila. Věřitelé nejdříve nevěděli, že žalobkyně je v ČR, posílali jí různé vzkazy přes známé z Ukrajiny. V současné době však již ví, že žalobkyně zde je, protože jí volají na její telefonní číslo, dala jim je asi známá žalobkyně, která ji věřitele doporučila. Do ČR jí začali telefonovat na přelomu roku 2010 a 2011. Žalobkyně slíbila, že peníze bude nějakým způsobem postupně vracet, ví že je musí nějak vrátit, ale v současné době nemá z čeho vracet. Uvedla, že se státními orgány ve své vlasti nikdy neměla žádné problémy. Pokud jde o vyhrožování ze strany soukromých věřitelů, ti jí říkali, že vedle jejího

manžela je na hřbitově místo, že čeká i na žalobkyni. Také říkali, že pošlou dceru do Turecka vydělat na dluh žalobkyně. V případě návratu do vlasti má strach z věřitelů, má obavy, že své výhrůžky myslí vážně. Z těchto důvodů se nechce a nemůže vrátit na Ukrajinu a v ČR chce zůstat také proto, že zde má dceru a vnučku, obě mají v ČR dlouhodobý pobyt, dcera asi od roku 2007, její dcera od svého narození.

Podle § 16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu ve znění účinném pro projednávanou věc se žádost o udělení mezinárodní ochrany zamítne jako zjevně nedůvodná, jestliže žadatel neuvede skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodu uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14 a) zákona o azylu.

Podle § 12 zákona o azylu, azyl se cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec

- a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod,
- b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

Podle § 14 a) zákona o azylu doplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odst. 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.

Podle odst. 2 § 14 a) za vážnou újmu se podle toho zákona považuje

- a) uložení nebo vykonání trestu smrti,
- b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu,
- c) vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo
- d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky ČR.

Krajský soud v Brně, přestože má za to, že žalobkyně nesplňuje ani jednu z podmínek ust. § 12 zákona o azylu, ani u ní nejsou důvody pro udělení doplňkové ochrany dle § 14 a)

zákona o azylu, přesto rozhodnutí žalovaného z 20.9.2011 vydaného pod č.j. ... zrušil pro vady řízení a věc vrátil žalované k dalšímu řízení.

Své důvody opírá o rozsudek NSS vydaného pod č.j. 5Azs 6/2010-107 ze dne 25.1.2011, kdy NSS rozhodoval v rozšířeném senátě (samozřejmě v jiné, ale ve skutkově obdobné věci) a zaujal stanovisko, že zjevnou nedůvodnost žádosti o udělení mezinárodní ochrany je však nutno posuzovat z hlediska všech forem mezinárodní ochrany upravených zákonem o azylu. **Žádost o udělení mezinárodní ochrany lze tedy zamítnout podle § 16 zákona o azylu pouze tehdy, je-li skutečně zjevně nedůvodná nejen z hlediska § 12 a § 14 a) zákona o azylu, ale i z hlediska § 13, § 14 a § 14 b) zákona o azylu. Tomu nebrání ani díkce § 14 zákona o azylu. I v případě rozhodnutí podle § 1 zákona o azylu totiž, jak již bylo řečeno, musely být v předchozím řízení nutně zvažovány případné důvody pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Pokud nebyly shledány, tedy žádost byla vyhodnocena z hlediska tohoto ustanovení jako zjevně nedůvodná, je třeba se dále zabývat tím, zda zde nejsou relevantní důvody podle § 14 zákona o azylu. Obdobné závěry platí i pro azyl a doplňkovou ochranu za účelem sloučení rodiny podle § 13 a § 14 b) zákona o azylu.**

Krajský soud v Brně, vycházející tedy z tohoto právního názoru NSS dospěl k závěru, že v případě žalobkyně nebylo posuzováno ust. § 14 zákona o azylu – **Humanitární azyl**, dle tohoto zákonného ustanovení. Jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu.

Z tohoto důvodu však žalovaný nehodnotil, zda v případě žalobkyně lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu ve smyslu § 14 zákona o azylu.

Proto soud rozhodnutí žalovaného z 20.9.2011 zrušil a věc vrací žalovanému k dalšímu řízení, v němž je žalovaný vázán právním názorem soudu.

Tento názor je takový, že žalovaný v dalším řízení bude posuzovat, zda v případě žalobkyně jsou podmínky hodné zvláštního zřetele pro udělení azylu z humanitárního důvodu.

Teprve poté žalovaný ve věci žádosti žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany vydá nové rozhodnutí.

Pokud jde o náklady řízení, žalobkyně, která byla ve věci úspěšná, náklady řízení nežádala a ani jí žádné náklady nevznikly, žalovaný pak ve věci úspěšný nebyl (§ 60 odst. 1 s.ř.s.)

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách www.nssoud.cz.

V Brně dne 8. února 2012

JUDr. Jana Kubenová
samosoudkyně